

Rusi prebili nemške bojne črte in udrli v Ukrajino

Panika med Nemci narašča. Sovjetske čete okupirale več mest in vasi v prodiranju proti Rostovu.—Angleška letala in podmornice potopile in poškodovale enajst osiščnih ladij v bližini severne Afrike. Francozi prodirajo proti vzhodnemu obrežju Tunizije.—Ameriški letalci bombardirali Rangoon, angleški pa Sumatro

Moskva, 24. dec.—Rusi so prodorili nadaljnjih osemnajst milj daleč v svoji ofenzivi na fronti ob reki Don, reokupirali šest velikih mest in zadali nadaljnje težke udarce sovražniku. Prvi ruski vojaški oddelki so udrli v Ukrajino.

Vrhovno poveljstvo poroča, da so nemške izgube narasle na 80.400 ubitih, ranjenih in ujetih vojakov. Uradni komunikacije omejuje uspehe sovjetske sile na centralni in južni fronti. Nadaljnjih 3000 nemških vojakov je padlo v bitki z Rusi pri Tuapsi, luki ob Črnem morju.

V tovarniškem distriktu Stalingrada so Rusi pogladi sovražnika s 24 utrjenih pozicij in okupirali dve naselbini na južno-zapadni strani mesta. Prej objavljena poročila so se glasila, da so Rusi prebili nemško bojno črto v več krajih in da panika med naciji narašča.

London, 24. dec.—Angleška letalska in pomorska sila je potopila in poškodovala enajst osiščnih ladij in parnikov v bližini obrežja severne Afrike. Bitka je v teku za kontrolo Sicilijanske ržine.

Poročila z afriške fronte omejuje vojne operacije na dvanajst milj dolgem pasu pri Medjez-el-Babu, mestu, ki leži 38 milj južno-zapadno od Tuniza. Francoske vojaške enote prodirajo proti Pont du Fahsu.

New Delhi, Indija, 24. dec.—Ameriški in britski letalci so bombardirali japonske vojaške pozicije v Rangoonu in Akjaji, Burma, in pri Sebangi, otok Sumatra. Slednji otok je del holandske Vzhodne Indije. Bombe so porušile več militarističnih naprav in zanetile velike požare.

Moskva, 23. dec.—Ruske armade so v svojem prodiranju proti Rostovu, luki ob Črnem morju, okupirale več mest in vasi in pobile nadaljnjih 13.700 sovražnikov. Posebni komunikacije pravi, da mesta, ki so jih Rusi zasedli, so Kamenski, Popovski, Morozovka in Nikolske. Rusi so petami nemških čet, ki beže v neredu proti Rostovu.

Povpka in Morozovka sta ob železnici Moskva-Rostov, v sredini med Millerovom in Voronežem. Eno krilo ruske armade prodira proti zapadu in nekatere vojaške enote so že udrle v Ukrajino pri Nikolsku.

Sovjetska ofenziva čez reko Don se ni raztegnila samo na Ukrajino, temveč tudi na jugozapad v smeri Rostova. Če bodo Rusi okupirali to mesto, bodo s tem preprečili umik nemški sili po kopnem. Umik bo mogoče le po morju. Nemške armade na kavkaski fronti, na ozemlju med Donom in Volgo in pri Stalingradu so tudi v nevarnosti uničenja. Sodi se, da je na teh frontah zbrana nemška oborožena sila okrog milijon mož.

Uradni komunikacije pravi, da so Rusi ubili in ujeli 55.000 nemških vojakov v ofenzivi, ki se je pričela 16. decembra. Okrog 20.000 nemških vojakov se je predalo.

Sedem tisoč nemških vojakov je padlo v bitki z Rusi na ozemlju ob reki Don. "Pod udarci sovjetske oborožene sile se združila nemška armada," pravi komunikacija. "Sovražnik pušča na bojiščih orožje, strelivo in bojno opremo. Vsi poskusi ustavitve ofenzive so se izjalovili in Nem-

Plaz kamenja treščil na avtobus

Cez dvajset oseb ubitih

Aliquippa, Pa., 23. dec.—Najmanj 22 oseb je izgubilo življenje, ko je plaz kamenja in zemlje treščil na avtobus, na katerem so se nahajali jelekarski delavci in nakupovalci. Plaz se je vsul s hriba ob reki Ohio na cesto, po kateri je vozil avtobus proti Ambridgu.

Državna policija poroča, da so bila vsa trupla vseh žrtev identificirana in kupi kamenja odstranjeni. Reševalci so delali na pozorišču nesreče sedem ur.

Štirje potniki so se izognili smrti. Dva sta bila ranjena in odpeljana v bolnišnico v Rochesterju. Plaz je popolnoma zmečkal avtobus. Med žrtvami je bil tudi Dympro Karapin, voznik avtobusa. Avtobus je odšel iz Aliquippe ob 5:03 popoldne. Vozil je po cesti 930 med strmim hribom in progo železnice Pittsburgh & Lake Erie, ki teče ob reki Ohio.

Laborit obsodil kupčijo z Darlanom

Churchill in Eden pojasnila status admirala

London, 23. dec.—Laborit Aneurin Bevan je v svojem govoru v parlamentu obsodil kupčijo, katero je sklenil ameriški general Dwight D. Eisenhower, vrhovni poveljnik zavezniške sile v francoski severni Afriki, z admiralom Darlanom, ki je skočil v zavezniški tabor, ko so se pokazala znamenja, da bo osiše poraženo v tej vojni. Darlan je postal v smislu sklenjenega dogovora načelnik civilne administracije v severni Afriki.

Bevan, bivši rudar, je pozval laborite v Churchillovi vladi, naj takoj resignirajo v znak protesta proti vladni politiki. V Churchillovem kabinetu so trije laboriti — Ernest Bevin, Clement R. Atlee in Herbert Morrison. Bevan je dejal, "da je dočel govor z Darlanom spremenil značaj vojne. Laboriti, če ostanejo v vladi, bodo morali nositi odgovornost za posledice. Oni ne smejo odobravati intrig in spletke, kakršne predstavlja Darlanov slučaj, ker bodo izgubili zaupanje angleških delavcev."

Premier Churchill in zunanji minister Anthony Eden sta na tajni seji parlamenta pojasnila razplet političnih in militarističnih dogodkov v francoski severni Afriki in ozadje dogovora z Darlanom. Mnogo poslancev je odšlo iz parlamenta, ko je Churchill začel govoriti.

Mnenje prevladuje, da sta Churchill in Eden prepričala večino poslancev, da je bilo postopanje generala Eisenhowerja pravilno in da je dogovor z Darlanom preokvala vojaška nujnost. Angleško ljudstvo in mnogi časopisov še vedno kritizira dogovor.

Osem hrvaških šolarjev ustreljenih

London, 23. dec.—Jugoslovanski krogi poročajo, da je bilo osem hrvaških šolarjev ustreljenih v Zagrebu, dvanajst drugih pa obsojenih v do smrti ječo.

MUSSOLINI SE OBRNIL NA HITLERJA ZA POMOČ

Diskuzije o obrambni strategiji na konferenci

ZASČITA ITALIJANSKIH MEST

Bern. Švica, 23. dec.—Tukajšnji diplomatski krogi so uverjeni, da je bila nedavna konferenca v Hitlerjevem glavnem stanu sklicana, ker je Mussolini apeliral na nemškega diktatorja za pomoč. Konferenca so se udeležili grof Galeazzo Ciano, italijanski zunanji minister in Mussolinijev zet, general Ugo Cavallero, šef italijanskega armadnega štaba, državni maršal Wilhelm Goering, zunanji minister Joachim von Ribbentrop, Pierre Laval, načelnik višijske vlade, maršal Wilhelm Keitel, šef nemškega vrhovnega poveljstva, in več drugih vojaških in političnih voditeljev.

Velike zahteve v zvezi z operacijami na ruskih frontah in dejstvo, da se italijanske čete nahajajo v središču ozemlja, kjer so sovjetske armade v ofenzivi, in vsled tega ne morejo biti potegnjene domov, so bile predmet razprave na konferenci. Uradni nacistični in fašistični komentariji naglašajo, da se ne more pričakovati značilnih rezultatov od konference. Zunanji opazovalci sklepajo na podlagi teh komentarjev, da so se razgovori nanašali na obrambno strategijo.

Švicarski list Neue Zuercher Zeitung piše, da je značilno to, ker je osiše, ko se je vrnila konferenca, širilo poročila o odhajanju nemških čet proti španski meji. Taka poročila so dostikrat zavajalna in jih osiše razširja z namenom, da prikrije svoje prave namene.

Doznava se, da so nemške proletarske enote dospеле v Turin, industrijsko središče v severni Italiji, ki je bilo v zadnjih tednih večkrat tarča bombardiranja iz zraka po angleških letalcih. Na konferenci je bila tudi razprava o zaščiti italijanskih mest in skupnih naporih glede ojačanja nemških in italijanskih pozicij v Tuniziji.

Mussolini je premešal vodstvo fašistične stranke in imenoval nove direktorje. Med temi so voditelji stranke v Turinu, Cienovi, Milanu in drugih mestih, ki so bila napadena iz zraka. Četno je, da hoče Mussolini ojačiti demoralizirano domačo fronto in podžgati bojno razpoloženje med prebivalci.

Japonski jetniški parnik torpediran

Iz nekega kitajskega kraja, 23. dec.—Petsto do tisoč britskih in kanadskih vojnih ujetnikov je utonilo, ko je bil japonski jetniški parnik torpediran. To so razkrili raziskovalci, ki so dospeli v neko kitajsko mesto. Japonski mornarji so sipali krogle iz strojne in potapljalčevega parnika. Ta je bil torpediran v bližini kitajskega obrežja po odhodu iz Hongkonga 27. septembra proti Šanghaju.

Velike osiščne izgube na morju

Lizbona, Portugalska, 23. dec.—Osišče je utrpelo velike izgube v bojnih letalih in podmornicah v napadih na zavezniške konvoje v bližini portugalskega obrežja. Poročilo pravi, da so zavezniški letalski škadroni, ki so škrtili konvoje, uničili več osiščnih podmornic z globočinskimi bombami in sestrelili mnogo osiščnih letal.

Kitajski uradnik ustreljen zaradi poneverbe

Cungking, Kitajska, 23. dec.—Lin Šihliang, bivši načelnik prometnega departmanta v finančnem ministertvu, je bil ustreljen zaradi poneverbe in korupcije. On je bil aretiran po vojaških avtoritetah v Kumingu na obtožbo, da je poneveril vsoto \$1.575.000, ki mu je bila zaupana za financiranje prevažanja blaga po burmski cesti.

LAVAL BO MORDA NAPOVEDAL VOJNO ZAVEZNIKOM

Dogovor s Hitlerjem podpisan na konferenci

LIKVIDACIJA NASPROTNIKOV NACIJEV

London, 23. dec.—Pierre Laval, načelnik višijske vlade, je na seji članov kabineta poročal o rezultatu svojega razgovora s Hitlerjem, se glasi poročilo iz nekega kraja ob francoski meji. Pokazala so se znamenja, da bo Francija kmalu napovedala vojno združenim narodom.

Vesti iz nevtralnih in osiščnih virov se glase, da je Hitler zahteval od Francije, naj postane zaveznica osiše in postavi armado na bojišče, da se bo ta pod nemškim poveljstvom borila proti zaveznikom. Laval je po teh vesteh pristal na Hitlerjevo zahtevo.

(Britska časnika agentura Reuters naznanja, da bo Hitlerjevi konferenci sledil militaristični razvoj, znan samo vrhovnemu poveljstvu, in da se je osiše odločilo za udarec.)

Laval je dospel v Vichy iz Pariza in je takoj konferiral z maršalom Petainom, načelnikom države. Pozneje je sklical sejo članov svojega kabineta v hotelu De la Paix, katere se je udeležil tudi Petain. Noben komunikacije ni bil objavljen po seji.

Nekateri trdijo, da je Laval podpisal dogovor, vsebujoč Hitlerjeve zahteve, najbrže na konferenci, ki se je vršila v glavnem stanu nemškega diktatorja zadnji teden. Poročilo pravi, da dogovor določa likvidacijo nasprotnikov nacije v Franciji; obnovo obravnave v Rimu proti bivšim francoskim voditeljem, ki so obtoženi, da so pogladi nepravilno Francijo v katastrofalno vojno z Nemčijo. Nadaljnji obtoženci, med temi bivši premier Edouard Herriot, naj bi prišli pred sodišče.

Dogovor dalje določa vzdrževanje nemških armad v Franciji, izročitev vseh industrij v bivši neokupirani Franciji Nemcem za produkcijo vojnega materiala in odhod 400.000 francoskih delavcev v Nemčijo.

Vest iz Švice pravi, da je Hitler dal zagotovilo glede odprave denarčakcijske črte med bivšo okupirano in neokupirano Francijo in premetitve Lavalove vlade iz Vichyja v Pariz.

Odmerki kurilnega olja zvišani

Trinajst držav dobi več olja

Chicago, 23. dec.—Zaradi hudega mraza, ki je zajel Illinois in druge države, je Leon Henderson, načelnik administracije za kontrolo cen, odredil zvišanje odmerkov kurilnega olja za deset odstotkov. Odjemalci bodo dobili za kupone enajst galonov olja namesto deset.

Nova odredba velja za trinajst držav. Te so Illinois, Indiana, Michigan, Wisconsin, Iowa, Kansas, Ohio, Kentucky, Missouri, Minnesota, Nebraska, North Dakota in South Dakota.

Hendersonova odredba je že druga koncesija tem državam na podlagi programa delitve kurilnega olja v odmerkih. On je naznanil, da bodo te države dobile okrog 20.000 sodov več olja na dan.

Uredniški in upravljalni prostori:
2637 South Lawndale Ave.
Office of Publication:
2637 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združeno državo (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero \$7.50 za leto, \$3.75 za pol leta; za inoseststvo \$9.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cicero \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenaročnih člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštano.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v oklepaju na primer (December 31, 1942), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

Boj za pravičen mir je težak

Vsi oni, ki poudarjajo, da je veliko težje izvojevati dober, pošten mir, kakor pa zmago na bojišču, imajo prav. Najboljši dokaz je zadnja vojna. Zavezniki z Ameriko vred so takrat, zmagali na bojišču, izgubili pa so mir.

Zmagoviti zavezniki v prvi svetovni vojni so sklepali mir na podlagi nacionalno-ekonomske sebičnosti, starih tradicij in predsodkov; na moderne potrebe ljudstev, na socialne in narodnostne krivice se niso ozirali. Rusijo, ki je bila baš takrat v največjem socialnem vrenju, so ignorirali s prezirom.

Meglina Liga narodov, ki je bila revna koncesija predsedniku Wilsonu, ni bila nobena garancija za mir iz razloga, ker ni nobena veselila hotela teh garancij. Amerika je sploh odklonila vstop v Ligo, druge države so pa naredile iz Lige "akademski večer" za shajanje, prazno besedičenje in gostije. Čim je prišla prava preizkušnja Lige, ko je bil mir ogrožen, je Liga bankrotirala.

Vsaka šola nekaj stane, pravijo. Šola z Ligo narodov in z dvajsetletnim "mirom" med prvo in drugo svetovno vojno je stala toliko, da ne bo krvavi, barbarski račun tisočletja pozabljen.

Ali so se današnji voditelji narodov česa naučili iz te bridke šole? Upajmo, da se so. Vsaj odgovorni ljudje v Ameriki so se toliko naučili, da v bodoče bo morala tudi Amerika sodelovati v svetovni organizaciji, če bo hotela živeti v miru. To zagotovilo imamo.

Bodoča svetovna organizacija, ki bo morala biti drugačna kot je bila bivša Liga narodov — ki bo morala imeti meso, kri in zobe — je danes gotova stvar, ampak to je še malo. Svetovna organizacija je še le gol princip. Pozitivnega in konkretnega načrta zanjo še ni.

Prav za prav je načrtov cel kup, privatnih načrtov, o katerih pa odgovorni ljudje molče. Organizacija bo, ker mora biti, toda vprašanje je — kakšna organizacija?

Jasno je, da so povsod še cele gore predsodkov, ki nam govorijo: drugi naj žrtvujejo svojo suverenost, mi je ne smemo! — Ako bo bodoča svetovna organizacija hotela imeti meso, kri in zobe, da bo zares mogla garantirati mir po vsem svetu, bo morala biti takšna, da se ji bodo morale podvreči vse države, vsi narodi. O tem ne sme biti dvoma! Ako bo hotela imeti mednarodno oblast, bo morala kontrolirati posamezne države in narode! Brez tega prvega in glavnega pogoja bo svetovna organizacija brez vrednosti — bo le posnetek ničredne bivše Lige narodov.

Vsi to razumejo, vsi priznavajo — ampak kdo bo prvi pristal na to? Kdo se prvi odpove svoji suverenosti, stoletni in tisočletni tradiciji? To bo največja težava za vse velike države.

Vsega, česar je človek navajen, se lahko odvadi. Ne takoj, vendar polagoma. Tradicije, nacionalni predsodki niso prirojeni. To je stara navada, kakor je na tisoče drugih starih navad, o katerih nekateri govedajo, dajso človeku prirojena naravna lastnost, brez katere ne more eksistirati — kar pa ni res. Saj pravijo, da je privatna last zemlje in kapitala človeku prirojena; to pravijo kljub dejstvu, da je človek živel na svetu stotisočletja pa ni poznal privatne lastnine zemlje ali kakšnega kapitala.

Tu pa tam čitamo sugestije, da bo treba po tej vojni nemško ljudstvo preizobraziti (reeducation), da se mu na ta način izbije "čut militarističnosti in superiornosti" iz možganov. Ako je to potrebno — je prav tako potrebna preizobrazba ali prevzgoja Američanov in Angležev, da izginijo iz njih nacionalne tradicije in predsodki...

Da, treba bo intenzivne šole za demokratično in kooperativno življenje, katero bo resnično demokratično in kooperativno! —

Zdi se nam, da bo največja katastrofa, ako bodo voditelji zavezniki držav po zmagi nad osiščem z veliko naglico sklepali mir, kakor so to delali po zadnji vojni. Zdi se nam, da bo absolutno potrebno, da bodoče premirje traja dolgo dobo — magari deset ali dvajset let. V tej dobi premirja mora trajati popolna okupacija Nemčije, Italije, Japonske in njihovih satelitov, medtem pa naj vlade in ljudstva Združenih narodov korenito razpravljajo o vseh detaljih bodoče svetovne organizacije.

Med okupacijo sovražnih dežel in njihovih satelitov pa mora biti tamkaj na delu intenzivna demokratična šola — in čim prej bo katero teh ljudstev pokazalo dozorelost in iskreno voljo za demokratično kooperiranje z ljudstvi drugih dežel, tem prej se iznebi okupacijske armade.

Ako se voditelji Združenih narodov zavedajo te absolutne potrebe za dosego pravega, poštenega in pravičnega miru v bodočnosti, bodo to storili. Predno pa bodo imeli to zavest, morajo spoznati, da so stare tradicije in predsodki njihovih narodov prav tako velika ovira za mednarodno kooperacijo in demokracijo, kakor je barbarska agresivnost totalitarnih banditov v Nemčiji, Italiji, Japonski in drugje.

Vsi narodi se morajo v bodoče odpovedati pravici do lastne armade, bojne mornarice in letalske oborožene sile in prepustiti to pravico le svetovni organizaciji, katere bo čuvala mir. Edino na ta način bo mir na svetu.

Glasovi iz naselbin

Članstvu društva V bo!

Cleveland.—Članstvu društva V bo! 53 SNPJ naznanjam, da bom ta mesec pobiral assessment v dvorani dne 28. decembra — ne 24. ali 26. Torej pomnite 28. decembra, to je v ponedeljek zvečer. Prosim, da vsi plačate assessment za ta mesec, da mi bo mogoče ob času zaključiti letno poročilo in ga ob času poslati v glavni urad. Prosim, da vsaj ta mesec sodelujete, kajti jaz ne bom založil za nikogar in torej ne dopustite, da bi bili suspendirani. — Želim vsem članom srečno in zdravo novo leto 1943, kakor tudi vsemu ostalemu članstvu SNPJ. (Prišlo preporno za sredno izdajo—ured.)

J. F. Durn, tajnik.

Zastopnikom clevelandске federacije

Cleveland.—Želim sporočiti vsem društvenim zastopnikom in zastopnicam, da se udeležijo prihodnje seje clevelandске federacije SNPJ, ki se vrši v soboto zvečer, 26. decembra, pričetek ob 7:30 v SND. Želim, da zastopniki upoštevajo to obvestilo, kajti to po ne bom pošiljal kart kot običajno. In to radi preoblike sezonskih voščil, ki na pošti take karte potisnejo na stran. Ponovno apeliram, da se udeležite vsi brez izjeme, ker bo ta seja zelo važna. (Prišlo preporno za sredno izdajo—ured.)

J. F. Terbičan.

Silvestrova zabava društva 570

Masonstown, Pa.—Naše društvo 570 SNPJ priredi Silvestrovo zabavo 31. decembra v Negijevi dvorani. Na tej prireditvi bodo razne točke za razvedrilo in zabavo, kakor tudi godba za ples. Vabimo vse Slovence in Slovane na udeležbo, da se skupno poslovimo od starega leta in proslavimo nastop novega leta z najboljšimi voščili. Dvorana bo na razpolago že proti večeru in veselica bo trajala proti jutru novega leta. Torej na svidenje! Vsem tudi srečno novo leto! (Prišlo preporno za sredno izdajo—ured.)

Frank Klemenc.

Silvestrova zabava društva Adria

Johnstown, Pa.—Naše društvo Adria 3 SNPJ bo imelo Silvestrovo zabavo 31. decembra v svojih prostorih na 904 Chestnut st. Vstopnina je le 20c, kar bo šlo za članove-vojake. Če bo le mogoče, bo nekaj brezplačnega piva za posetnike in torej se vsakemu izplača priti.

Vsi tisti, ki imate sinove pri

vojakih in še niso dobili darila od društva, ste proseni, da izročite njih naslove tajnici, ker jaz ne morem povsod iti. Dp zdaj imamo, kolikor je meni znano, 12 fantov pri vojakih. Ti so: Pete Bubalo, Felix Draksler, John Hribar, Matthew Oreskovich, Dewy Paulovich, William Pecjak, Louis Petak ml., Edward Raspotnik, Mike Muich, Carl Slabe, Leonard Tegel, Theodore Chop. Nadaljnji še čakajo vpo-klica.

Vse te in druge je treba nadomestiti z novimi člani. Torej na delo, bratje in sestre, vsak naj skuša pridobiti enega ali eno. Tajnica dela, kaj more. Trikrat in še večkrat je treba vsakega posameznika nagovoriti, da pristopi. Rojaki, nesreča nikdar ne počiva in kaj je boljšega kot dobro društvo, ki ti pomaga in te ne zapusti. Toda ne mislite na društvo samo v nesreči, ampak tudi v zdravju in veselju. Torej vsi na noge za večjo in močnejšo SNPJ. (Prišlo preporno za sredno izdajo—ured.)

Mary Vidmar, tajnica.

Seja društva 198

Willard, Wis.—Opozarjam vse članstvo društva 198 SNPJ, da posetite letno sejo v nedeljo, 27. decembra ob eni popoldne v navadnem prostoru. Na tej seji moramo izvoliti odbor za 1943 in rešiti več drugih zadev v korist društva in jednote. (Prišlo preporno za sredno izdajo—ured.)

Martin Kirn, tajnik.

Barbličeve misli ob 57-letnici

Cleveland.—S tem dopisom pričnem ob poldesetih jutraj 16. decembra. Ravno prej sem prišel domov z jutranjega dela. Zunanaj je mraz in mraz je bilo tudi v poulični; to mi je omenil tudi vsak drugi potnik ob vstopu in dodal, da je tudi v kavi mraz. Povedal sem potnikom, da smo v zimskem času in bo dobro, če se privadijo zime.

Še tri dni in bo moj rojstni dan. Dne 19. decembra bom prekorčil 57 let. Ko sem šel v Ameriko, še nisem imel 18 let in

Ameriška zastava vihra na trdnjavi v Lyonsu, francoski Maroko, katero so zasedle ameriške čete.

sem moral iskati dovoljenja za potni list. Treba je bilo tudi rojstnega lista, da se izkažem pri okrajnem glavarju v Krškem ob Savi na Dolenjskem, kdaj sem bil rojen in kje. Ker pa imam vedno poteškoče, kadar iščem kaj zase, sem jih imel tudi tedaj.

Ko sem bil dovolj velik, da sem se pričel zavedati življenja, smo živeli v fari Leskovec, vas Gorica. In tako sem mislil, da moja materja vred, da bom dobil rojstni list v Leskovcu in sem šel ponj v dekanijo. Dekan je šel skozi knjige in rekel, da moram v Cerklje ob Krki, češ, da sem bil krščen in rojen v vasi Hrastje. Šel sem tja, a župnik me ni mogel najti v svojih "bukvah" in zopet nazaj v Leskovec. V Leskovcu je dekan napisal župniku v Cerkljah, v kateri knjigi me bo našel. In tako je bila zadeva rešena, ko sem napravil štiri pota po šest ur hoda sem in tja.

Torej ni čudno, da se rad spominjam svojega rojstva, ki mi vedno prinese neprimliko, da jih moram potem izravnati. No, pa kaj hočem, tukaj sem; 57 let sem že prestal, 57 let jih pa še prestanem, potem bom šel pa v polko kot 114-letnik! Ko sem nekoč pisal o mojem pokojnem bratu, kje je bil rojen, so potem rekli nekateri rojaki, ki prihajajo iz istih krajev, da ni bilo prav, češ, da sem doma iz Gorice. No, moja mati je že vedela, kje me je rodila, in povedala mi je tudi, v kateri hiši — takrat ni imela svoje. In kakor njen sin, tako je tudi ona imela poteškoče v življenju. Zato se je pa njen sin spominja kot dobre matere in spominjal se jo je tudi.

ko je bila še živa, da si je bil on malo doma.

Bilo je 19. decembra leta 1921, ko bi bil šel skoro v večna lovišča. Prejani dan sem dobil hud napad slepiča in ko je drugi dan prišel poklicani zdravnik, je odredil, da moram takoj na operacijo. Operiral me je ob devetih zvečer, ali slepič se je predrl in strup je šel po drobru, kar čestokrat pomeni smrt. Zdravnik je vse odredil, tudi glede vročine. Po petih dneh mi je dejal: "Si močan dečko, toda sem mislil, da boš šel..." Odvrnil sem mu: "Jaz sem Slovenec; mi veliko prenesemo..." V 42 dneh sem zopet vozil polnično po St. Clairju.

Enako sem ušel smrti tudi leta 1904 v Pittsburghu, ko sem imel vročinsko bolezen, in zopet 7. julija 1933, ko sem v spalni padel z verande in si prebil lobanjo. Tudi takrat so mi rekli zdravniki, da sem eden izmed 5000, ki nisem šel "po gobe".

In tako sem zdaj vaš "problem", problem SNPJ in metropole, ker delam preglavice marsikomu, ki se noče ravnati tako kot mu izobrazba velevala. Marsikdo je že rekel, da delam napake, da ga lomim in tako dalje. Ampak marsikdo, ki je imel predsodke proti meni, mi je pozneje dal prav in me še urgiral, da moram še bolj strogo nastopiti. Seveda nasvetov dostikrat ne upoštevam in delam le to, kar se meni vidi prav in kar mi čas dopušča. Tudi tam, kjer sem uposlen, imam dosti prijateljev in vsi natančno vedo, da sem slovenske narodnosti.

Ker pišem o tej moji obletnici, nikar ne mislite, da vas vabim na "party" ali da iščem daril. Takih "parties" ali zabav ne odobravam. Ker sem društvenik, imam dosti opravka s tem in vem, koliko dela vzame priredba te ali druge vrste. Ampak društvene priredbe so potrebne. To pišem radi tega, ker bi nekateri radi vedeli, koliko sem star in kje sem bil rojen, ker po naročju me ne morejo spoznati. Torej sedaj boste vsi vedeli, kogar to zanima; kogar ne zanima, je prav tako dobro in greste lahko preko tega in čitate o velikih diktatorjih in gospodih, ki jih ljubite.

Bil sem tudi vprašan, kako se počutim. Ker sem pred par leti pisal o "high blood prešerju", me sem pa tam še vedno kdo vpraša, kako se počutim in ali sem kaj boljši. Kar se mene tiče, nisem vedel, da bi bil bolan, le zdravnik je tako trdil, ker je bil pač uslužben pri družbi. Ni ti sedaj ne vem, če sem bolan, ker se prav dobro počutim. Lahko jem ajdove žgance in "pumpnikel" kruh s pečeno kokošjo ali raco in juho iz zelenjave. Držim se pač zdravnikovih navodil, in to posebno kar se tiče zmernega uživanja jedi. Če bi se oni možje, ki se ga radi "naučajo", držali ravno tako, bi marsikateri še ne bil v rokah pogrebniha. Dobro bi bilo, če bi nekateri posnemali prašiča, ker tudi prašič se drži nekih pravil in ve, kdaj se je dovolj nažrl, dočim tega ne moremo trditi o nekaterih "človekih".

Bil sem že tudi vprašan, kaj priporočam onim, ki smatrajo, da imajo krvni pritisk. Nisem

zdravnik in napisal bom le, česa sem se jaz posluževal. Ali kar je meni pomagalo, ne bom trdil, da bo tudi drugim.

Kdor ima "high blood pressure", naj ne pije vina, ki je najbolj nevarno izmed likerjev. Tudi druge alkoholne pijače naj opusti, kakor tudi kavo (sedaj jo je marsikdo opustil); tudi čaj ni priporočljiv. Naj se vzdrži jedi iz bele moke, kakor tudi belega kruha; bolj črn kruh kot dobiče, boljji je za vaše zdravje. Jaz kupujem "pumpnikel" ali "hollywood bread". Svinjsko in goveje meso ni dobro uživati, lahko pa telečje, kostrunovo, kokošje in jetra. Krompir, zelje in repa so pregovodana. In pa! Zogibljite se soli; jejte koliko mogoče neslana jedila, da vam ne deluje preveč na ledvice, ker to ima veliko opravka s pritiskom krvi.

Ce veste, da imate krvni pritisk, zmešajte sok šestih lemon s "cream of tartar", denite še veliko žlico "epson salta" v kvart vodo, dobro zmešajte in spite vsako jutro na prazen želodec pol vinske čaše in dodajte še pol čaše tople vode. To vzemite vsaj eno uro ali pa dve pred zavijanjem jedi. To deluje za čiščenje črev in kri vam ponehuje siliti v glavo.

Če se vam zdi potrebno, spravite ta recept, da se boste znali ravnati. Izpraševanje je bilo več in zato tukaj navajam, kar vam bo lahko pomagalo. In tako končam ta dopis, ki bo objavljen še potem, ko bom jaz že prekorčil 57 let. Zgoraj je tudi moja slika, da boste videli, kakšen sem.

Frank Barbič, 53.

Nesreča in drugo

Rock Springs, Wyo. — Pravi-
tudi, da nesreča nikoli ne počiva.
Judi tukaj se je zgodila velika
nesreča. Ko so se 15. dec. ob
3:30 peljali po končanem delu iz
jame, se je med tistim časom
pokvarilo dvigalo, da ga inženir
ni mogel ustaviti in je vse sku-
pij zgrmel na tla pred stroj-
nim poslopjem, ljudje in vozči-
ki. Dvigalo je padlo 40 čevljev
globoko in dva delavca sta bila
takoj mrtva, eden je kmalu po
prevozu umrl v bolnišnici, de-
vet pa jih je v zelo slabem sta-
vetu. Med zadnjimi sta tudi John
Demshar, ki je zelo slab, in Joe
Naglič, oba člana društva 10 S.
N. P. J.

Slovenski narodni kongres je
torej lepo izpadel v vzajemno-
sti in postavljen je odbor, ki si
bo prizadeval, da bo napravil
čim več dobrega v prid Sloveni-
je. Ljudje božji, sedaj je pa na-
ša dolžnost, da pomagamo z de-
narnimi prispevki, kolikor kdo
more. To lahko vsakdo ve, da
niso majhne stvari. Tu bo tre-
ba denarja in zopet denarja, a-
ko hočemo, da bomo še kdaj re-
kli: naša stara domovina! Ako
bi vsak ameriški Slovenec daro-
val vsaj dva dolarja, pa bi pri-
šla že lepa vsota v ta sklad. Am-
pak je križ, ker nas je toliko po-
imenu "Nedam".

Kdor količjak čita, lahko vs-
kako aktiven je grof Sforza in
kako spletkari, da bi še kaj več
naših krajev priseliparil k Itali-
ji. Jugoslovanska vlada pa drem-
lje nekje v Londonu in zaprav-
lja ljudski denar po nepotrebnem.
Mar naj bi šla in pomagala
Mihajloviču razbiti to nemško
in laško drhal.

Večkrat čitamo, da so Bolgan-
tudi Slovani in da bi se priklju-
čili k Jugoslaviji. Toda na kake-
šen način, ker zdaj požigajo in
more po južni Srbiji, kjer le mo-
rejo. Ali to niso vojni zločinci?

Nekaj kronanih parazitov kar-
čaka, da bi se zopet pasli na za-
čun žuljev davkoplačevalcev, in
še naša ameriška vlada jim gre
na roke! Seveda, delavcev ne
puste več v to deželo, ker teh je
dovolj doma, kak postopač, ki si-
ši na ime "vaše yelicanstvo",
ima pa takoj povsod odprta vr-
ta. Svet ga res lomi!

Že dalj časa čitamo v listih, da
morajo biti vojni zločinci kazno-
vani in tudi ameriška vlada se
strinja s tem. Pa bo vse skupaj
se oni možje, ki se ga radi "na-
čukajo", držali ravno tako, bi
marsikateri še ne bil v rokah po-
grebnika. Dobro bi bilo, če bi
nekateri posnemali prašiča, ker
tudi prašič se drži nekih pravil
in ve, kdaj se je dovolj nažrl,
dočim tega ne moremo trditi o
nekaterih "človekih".

Bil sem že tudi vprašan, kaj
priporočam onim, ki smatrajo,
da imajo krvni pritisk. Nisem

Boščno darilo ameriških delavcev zaveznikom.

Vesti z jugoslovanske fronte

Poročila Jugoslovanskega informacijskega centra in drugih virov

KAKO SODI TURŠKO ČASOPISJE

Hitlerjevo tisočletje

Vplivni turški list "Yenisabah" je pred kratkim natisnil članek o različnih izjavah glede novega turškega časa. "Ki bo zajel dobo 1000 let." Turški časopis trdi med drugim: "Ne vemo, kaj se bo godilo v prihodnjih tisoč letih, vidimo pa, kaj se že danes dogaja na Balkanu. Vsako tam z nezaupanjem opazuje svojega sosedo, a jugoslovanski generali in gerilci še skor dve leti z orožjem v roki držijo svoje postojanke. Balkan je danes podoben vulkanu pred izbruhom. Kdo bi torej mogel zaupati, da bo takšen red izdržal tisoč let ali pa tudi le eno samo leto."

Opomin Bolgarom

Ankara, 17. oktobra.—Vplivni turški list "Yenisabah" razpravlja o nekem članku bolgarskega časopisa "Bugarska Rec", v katerem je rečeno, da Bolgari še niso dosegli vseh svojih narodnih zahtev in da so še ozemlja, na kateri ima aspiracije.

Yenisabah pravi nato: "Predno mislijo na druga ozemlja, bi Bolgari morali najprej pomisliti na to, da vladajo v onih ozemljih, katera so si po porazu Jugoslavije prisvojili brez vsakega boja, še vedno notranji nemiri in da vse te dežele, tudi one, ki so jih iztrgali Grčiji, še niso končno veljavno pripadle Bolgariji, temveč da se bo odločevalo o njih šele na mirovni konferenci, kjer bo tudi dognano, kdo je zares zmagovalac in kdo je poražen."

V...

Bolgari v jugoslovanski armadi
Bolgari v jugoslovanski armadi Bolgarski časopis "Utro" poroča v svoji številki od 17. oktobra, da bodo Nemci poslali dobov vse one jugoslovanske vojne ujetnike, ki so se sicer nahajali v moštvu jugoslovanske armade, a so bili bolgarske narodnosti.

Nemška strahovlada v Jugoslaviji

Kairo, Egipt, 10. decembra (AP).—Tu kaj šnji New York Times poroča, da so Nemci v zadnjih tednih zagnali novo ofenzivo čiščenja ter v Slavoniji poklali skoro 10.000 Srbov in popolnoma razrušili tri vasi v okolici Belgrade. Te vesti prihajajo iz uradnih krogov.

General Aleksander Loehr, nemški vrhovni poveljnik, je zagrozil, da bo dal odvesti v Nemčijo ali na Poljsko vse moške od 17. do 50. leta, ako v Jugoslaviji ne bosta zopet zavladala mir in red.

Gospodarski položaj v tej odloščeni zaseni deželi je obupen.

V...

KAJ SE GODI NA HRVAŠKEM

V Laganu, Švica, izhaja v lačini časopis socialistične smeri "Libera Stampa", ki je prinesel v svoji številki od 24. septembra članek, iz katerega navajamo naslednje:

Vesti, ki prihajajo iz Hrvaške, potrjujejo že znana poročila o naraščajočih težkočah Paveličeve vlade, ki s pomočjo nekaj tisočev ustašev gospodari nad narodom, ki šteje skoro sedem milijonov ljudi. Ljudstvo tudi v najmanj ni priznalo Paveliča in njegovih hlapcev za svojega vodjo in z veliko jasnostjo kaže, da je njihova ideologija nedostopna.

V juliju in avgustu se je položaj znatno poslabšal. Videti je, da so resnični prvaki hrvaškega naroda, ki se pošteno borijo za svobodo, uspeli zadržati večji del narodovih sil in organizirati složen odpor proti ustaški stranki, ki si lasti oblast. Z vsemi mogočimi sredstvi je Pavelič dušil odpor naroda in dal dne 25. avgusta celo zgrabiti in zapreti poslane hrvaške kmečke stranke. Med njimi so tudi nekateri celo vpisani kot člani Paveličevega sabora ter bi bili kot taki uživali imuniteto. Toda hrvaška kmečka stranka je celokupno protestirala proti

Paveličevi notranji politiki. Partizansko delovanje se je začelo širiti, zasedenih je bilo mnogo večjih in manjših krajev v najrazličnejših predelih Hrvaške. O priliki razsula Jugoslavije so ostale v srednji Hrvaški, Dalmaciji, Slavoniji, Bosni in vzdolž celega Jadrana nekatere skupine, ki se niso udele. Te čete so osnovali središča odpora, ki se krepko razvijajo. Vsi ustaški poskusi, da bi pridobili zase voditelje teh čet, so se izjalovili.

Tako je prišlo do tega, da je bil dr. Maček iz konfinacije v Kupincu odveden v koncentracijsko taborišče.

Boj hrvaškega naroda pa se nadaljuje pod najrazličnejšimi okolnostmi in kljub najhujšim težavam. Položaj ni niti malo tak kot ga slikajo v Zagrebu, želeč o tem prepričati svetovno mnenje.

To ni meščanska vojna, temveč prava narodna vstaja, ki stremi za svobodo in se bori za obstanek naroda. To je gerilska vojna, katere se udeležujejo sem in tja tudi čete redne armade in v kateri sodelujejo tudi meščani in ostalo prebivalstvo.

Nepravilno bi bilo govoriti o fronti in pozicijah—boj ne preneha nikdar, a tudi ni nikjer stalen. Vstaja, ki izbruhne zdaj tu, zdaj tam, se neprestano preliva iz kraja v kraj, a uspehi kljub temu naraščajo in se pretvarjajo v široko sodelovanje celokupnega naroda z uporabo proti trinoštvu. Upati je, da bo razvoj v široko sodelovanje celokupnega naroda z uporabo proti trinoštvu. Upati je, da bo razvoj v široko sodelovanje celokupnega naroda z uporabo proti trinoštvu.

Žrtve in trpljenje hrvaškega naroda so nepopislne. Mnogo krajev in vasi je bilo popolnoma porušenih. Smrtne obsodbe so na dnevnem redu in ne priznavašjo niti ženam niti otrokom. Lakota trka na vrata, a narod se kljub temu brani z željo in voljo do zmage svojih idealov.

Odmerjanje masla in masti

Washington, D. C., 23. dec.—Maslo, mast in olje morda pridejo na listo živil, ki se dele v odmerkih, po novem letu, pravi poljedelski department. Zadeveni program je predmet študije. Meso se bo tudi delilo v odmerkih po novem letu.

Grupa ameriških letal na nekem vojaškem letališču.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

kako bi bilo lepo čitati kakšno Adamičovo knjigo, predstavljeno v slovenščino. Pa tudi to, da bi zopet dobili sobotno Prosveto. Potem bi se še upal dobiti kakšnega naročnika, tako pa bo bolj težko. Kdor je zmožen obeh jezikov, bi ne bilo težko postaviti mu eno ali drugo knjigo iz angleščine v slovenski jezik. Seveda, za kaj takega je treba časa. Leta 1910 sem od nekega agenta kupil knjigo "The Devil in the Church" in jo poslal v Chicago uredniku Glasa Svobode, da bi jo prestavili v slovenščino. Konda mi je potem odgovoril, da knjiga je "okej", samo časa nimajo, da bi jo prestavili. Kje je sedaj ta knjiga, ne vem.

Vreme je tukaj lepo, samo veter tako tuli dan za dnem, da bi tudi kozolce podiral, če bi jih bilo kaj. Pri tem se spominam na neko žensko, ki je v Škoflji Loki prišla k zdravniku dr. Arkotu radi bolezn. Zdravnik jo vpraša, če ima kaj vetra. "Oh, gospod, toliko, da nam je dva kozolca podrl," odgovori žena. Zdravnik pa pravi: "Jaz nisem tega mislil, ampak..." Vsem čitateljem in drugim srečno novo leto!

J. Pintar, 10.

S pota

Ob koncu leta je. Kam vse hitijo spomini nazaj v preteklost, kakor tudi naprej v bodočnost. Kdaj bo konec tega nesrečnega svetovnega klanja in ali še kaj ostane v mili rodni Sloveniji?

Vse to mi je prihajalo na misel z upanjem na boljše dni dne 5. in 6. decembra na Slovenskem narodnem kongresu, ki se je vršil v našem največjem narodnem svetlišču v Clevelandu. Pogled mi je šel v dvorani po delegatih in delegatinjah ob bli-

zu in daleč. Oziral sem se na galerijo, ki je bila vsaj zadnji dan napolnjena. Klicana so bila imena in ko sem prišel na vrsto, kako veselo sem dvignil svoj glas in gledal na množico pred menoj. Na odru pa svečenik poleg njemu drugačnega misleca. Vesel sem bil, da bi zavriskal. Videl sem prvo tako edinstvo našega, v stari domovini zatiranega naroda. Nam se je pa oni dan igralo veselje.

Kuharice so skrbele za nas v spodnji dvorani in natakari so nam gasili žejno. Toda ko to nam povedali, da moramo čakati pol drugo uro na kosilo, se nismo nič jezili. Vojna je, so nam rekli in za toliko množico je bilo težko dobiti dovolj mesa. Veselili smo se in bili v bratskem pogovoru pri dolgih obloženih mizah. Toda kaj je v rodni domovini —

Ob koncu leta zrem na našo množico v nadi, da bomo po vojni pomagali onim, ki bodo še živi v Sloveniji. Pomislil sem, kako je bilo pred žetvijo, ko je toča oklestila vse klanje. Prav tako preti toča v sedanosti. Od ene strani preti nevihta od starih Habsburžanov, od Italije pa s strani nekega grofa. Povrh vsega tega pa divja zakletki Tevtonce in nekdanji Hun (Madžar) in Lah. Vsi ti brutalneži so se spravili kot vihar nad lepo žitno polje, da uničijo tisočletje zatirani slovenski rod.

Slovenski narodni kongres, kot sem že omenil, je kot rešilna zvezda na nebu za nadaljnji obstoj slovenskega naroda. Je tako kot je pesnik zapisal: "Niste nas uničili speh, ne boste nas bodočih..." —Matija Pogorelec.

Nemci utrjujejo belgijsko obal

London, 23. dec.—Belgijska ubežna vlada je bila informirana, da Nemci grade novo obalno črto na belgijski obali ob Severnem morju iz bojznih pred zavezniško invazijo.

Načrti za mir

Mednarodna skupščina, katere se udeležuje 19 narodov

"The Outpost", list, ki ga izdajajo Amerikanci v Angliji, prinaša v svoji številki za november naslednji članek o načrtih za bodoči mir.

Londonski medzavezniški zbor, ki se redno sestaja zdaj že več nego leto dni, je postal zbirališče prvakov poglavitnih Zedinjenih narodov za "neovirane razgovore in pomenke". Tu gre za nekakšno neuradno ustanovo, ki je neovirana od vladnega nadzorstva in ne zasleduje nobenih posebnih političnih ciljev.

Sestanki so privatni, tako da se morejo člani razgovarjati med seboj brez zadržkov. Begunci s kontinenta se ne boje, da bi mogla Gestapo zlorabljati njihove izjave v škodo njihovih rodbin ali prijateljev, živčih na zasedenih ozemljih.

Vsaka država ima pravico do desetih članskih mest, katere so razdeljena po možnosti med najrazličnejše sloje narodnega življenja: parlament, armada, verske ustanove, pravo, vzgoja, umetnost, znanosti, trgovina in industrija, poljedelstvo, delavske organizacije, časopisje itd. Tako se je zbrala družba mož in žen zares visokih zmnožnosti. Predsednik Viscount Cecil, dočim so podpredsednik Jan Masaryk (češki minister za zunanje zadeve), profesor Rene Cassin (komisar pravoslovja in vzgoje borbenih Francozov, Avgust Zaleski (načelnik civilnega urada poljske republike) in M. Simopoulos (grški poslanik v Londonu).

Devetnajst Zedinjenih narodov je zastopanih v tem zboru, med njimi tudi Abesinija.

Komisije strokovnjakov

Konstruktivno delo te skupščine izvršujejo ponajveč komisije strokovnjakov, ki se sestajajo v svrhu proučevanja posebnih problemov in potem svoje zaključke objavljajo celotni skupščini.

Prva komisija ima jako širok delokrog. Proučuje sredstva in možnosti podpore ljudstev, živčih na zasedenih ozemljih, obveščevanje, propaganda na radiu, svari, naslovljena sovražnikom itd. Že v mesecu januarju je celotna skupščina na podlagi predloga te komisije soglasno pooblastila lorda Cecilia, da naslovi britanski in vsem drugim zaveznikiškim vladam pismo, v katerem je priporočila, da se Grčiji izjemoma dovoli propust dobave živil skozi blokado.

Druga komisija se bavi s sodišči za vojne zločince. Dr. de Baer, načelnik belgijskih sodišč na Angliškem, je načelnik te komisije.

Varnost v bodočnosti

Tretja in četrta komisija, katerih predmet je bila varnost proti vojni v bodočnosti ter socialna in ekonomska rekonstrukcija, sta se zedinili v eno samo komisijo, ki pa ima različne podkomisije. Podkomisija A proučuje kolektivno varnost — načelnik je sir Ralph Wedgwood, bivši generalni ravnatelj "London and Northern Railway".

Podkomisija B se bavi s mednarodno organizacijo v bodočnosti. Njen načelnik je Henry Rollin, bivši pravni svetnik belgijske vlade in predsednik mednarodne federacije zvez narodov. Večina članov je juristov, bivših uradnikov Zveze narodov, ki izvrstno poznajo probleme mednarodnega sodelovanja. Gospodarski izvedenci in finančni strokovnjaki sestavljajo podkomisijo C, katere predmet je gospodarstvo in finance v povojnem svetu. Dr. Beyen, Holanec in bivši ravnatelj banke mednarodnih plačil, je na čelu te komisije.

Načelnik komisije št. 5 je dr. Gilbert Murray, ki se bavi z varnostjo vzgoje, vere, znanosti in poduka v povojni rekonstrukciji. "Te komisije so v preteklem letu razčistile mnogo začetnih težkoč, a celotna skupščina, ki se sestane vsak mesec enkrat, je razpravljala o splošnih vprašanjih, kakor na primer: "Sedanji položaj na zasedenih ozemljih" — "Tretja točka Atlantskega čarterja" — "Vloga malih držav v povojnem svetu" (razpravo je vodil predsednik Beneš) — "Umetnost natančnejših izjav o mirovnih ciljih Zedinjenih na-

Moje misli po kongresu

Rev. K. Zakrejšek, tajnik ASS.

I.

Naš prvi Slovenski narodni kongres je za nami.—Kakor sem povedal tik pred kongresom svoje misli o njem, kako sem si ga jaz zamislil in kakšen bi po mojih mislih moral biti, tako se mi zdi, da je potrebno, da povem tudi po kongresu svoje misli o njem. Do tega sem toliko bolj opravičen, ker me je kongres izvolil za tajnika Ameriškega slovenskega sveta in mi s tem naložil skoro največje odgovornost za vse naše narodno delo sedaj po kongresu. Ker sem povedal, kakšen bi po mojih mislih moral biti, ima sedaj narod pravico zahtevati od mene, da vse, kar sem povedal, tudi izvedem. Da bo pa narod vedel, kako si jaz zamisljam to delo, je potrebno, da mu javno povem. Zato pošiljam te članke vsem našim dnevnikom, da dosežem vse stranke, ki so me volile.

Kongres je brez vsakega dvoma, pri vseh svojih hihah in pogreških preje in med zborovanjem, zelo dobro uspel, je veliko zgodovinsko dejstvo, morda kar največji dogodek v vsej zgodovini ameriške Slovenije. Prvič smo se vsi ameriški Slovenci združili pri istem zborovanju, slehno in mirno, brez prepira. Bili smo tam od skrajne desnice do skrajne leve vse barve in vseh odtenkov. Če bi kongres ne bil nič drugega dosegel, je že to nekaj tako velikega, da smo nanj lahko vsi ponosni. Slovenski narod se je tudi tukaj v Ameriki pokazal v teh velikih zgodovinskih dnevih velikega, kakor gledamo to danes doma. Naše življenje v Ameriki ni bilo brez koristi za nas.

Kakor je kongres na predlog Rev. Vodnika iz San Franciscusa sam povedal, gre priznanje in zahvala vsemu pripravljalnemu odboru za delo, ki ga je kar dobro izvršil. Nasledile so se napake in napake v pripravi, kongres sam ni bil tak kot bi moral biti. Vendar je odbor naredil vse, kolikor je pri obstoječih razmerah mogel. Da so odborniki pri svojem velikem delu kot glavni uradniki podpornih organizacij, ki poleg tega tudi niso več mladi, zmogli vse to delo, smo jim gotovo vsi kar hvaležni. Gotovo je, da napak namenoma niso naredili, kar so pokazali s tem, da so skušali vsako, na katero se jih je opozorilo, takoj popraviti.

Veliko zaslugo, da se je sklicel že sedaj, gre Mrs. Prislend, predsednici Sl. ženske zveze.

Vso situacijo je pa gotovo rešila slovenska duhovščina s svojo izjavo, da se kongresa udeležijo in s svojim pozivom, da naj se ga katoliški del amer. Slovencev udeležijo s kolikor največ delegati. Brez te izjave bi bila — so-deč po tedanjem duhu — udeležba od strani katoliških najbrže zelo pičila.

V zadnjem trenutku, na kongresu samem, ga je pa rešila Mrs. Albina Novak, urednica "Zarje", s svojo izredno diplomatično potezo, za katero ji je bila vsa zbornica hvaležna.

Tudi vsi delegati so bili na splošno s kongresom zadovoljni. Tako po kongresu ostal za ameriško Slovenijo zelo svetla točka, ki bo imela brez dvoma velik vpliv na vse naše politično nadaljnje delo za našo domo, pa tudi za naše ameriško življenje tukaj, dokler ne ležemo pionirji v grob.

Tako jaz sodim o kongresu. Priprčan sem pa, da prav tako sodi o njem tudi vsa ameriška slovenska javnost.

Posebno poudarim dejstvo, da pri tako pestri sliki našega tako različnega političnega in svetovnonazornega prepričanja ves

rodov" (razpravo je vodil P. H. P. Lyon) — "Sedanost in bodočnost I. L. O." Komisije začno letos oddajati svoja poročila. Ako jih bo celotni zbor odobril, bodo poslana vladam Zedinjenih narodov, da jih prouče. Na ta način se razvija nekakšno zbiranje skupnih idej o najvažnejših predmetih, katere morajo že zdaj začeti proučevati glavni zavezniki narodi, da bodo čimbolje pripravljeni na delo miru, kadar bo vojna končana.

čas zborovanja ni padla nobena nebratska, prepirljiva beseda. Na vse smo pozabili, kar nas loči in imeli pred očmi samo to, kar nas združuje danes: potoki krvi in morje solza, s katerimi je oskropljena naša stara domovina. Ne vem, če se je še pri kaki drugi narodnosti skupini v Ameriki kak kongres izvršil v tako lepi bratski harmoniji in slogi, kakor se je naš.

Tudi Washington, kakor čujem, je to opazil in dobro registriral, kar nam bo gotovo sedaj marsikaka vrata odprlo, katere bi se nam drugače le težko ali samo neprijateljsko odprla.

To zgodovinsko in nepobitno dejstvo pa poudarjam še iz posebnega vzroka, ki je važen in ga moram povedati.

Lani je v Londonu izdal neki D. H. Harrison knjigo "The Soul of Yugoslavia". V tej knjigi nas pa pisatelj predstavi kot prepirljivce, "quarrelsome people", kar je našemu narodnemu dobremu imenu po vsem angleško govorečem svetu gotovo zelo škodovalo. Pa naj sedaj ta Anglež pokaže kako angleško zborovanje, da se je izvršilo v tako lepem bratskem duhu, kakor se je naš slovenski kongres, kongres "quarrelsome people". In sicer pri tako pestri sliki prepričanja udeležencev. Vidite, Mr. Harrison, kako ste lagali in kako ste dolžni sedaj svoje obkrovanje popraviti pred vsem svetom!

Da smo pa zborovali v tako lepem duhu, saj drugače biti ni moglo. Saj smo kar čutili med seboj domaš Kalvarije naroda doma, saj nam je ves čas stala pred očmi vsa neslozna slovenska kri, saj smo ves čas slisali jok stotisočev izgnancev in sužnjev po vsej Evropi, ki se dvigali pred nami svoje okrvavljene, v sušneke verige vkovane nesrečne roke. V vsakem govoru smo kar slisali samo eno: krik naroda doma! Rešite nas! Pomagajte nam! Strašno trpimo in umiramo! Tako je prežela vse močna želja in volja, kako ga rešiti, kako mu pomagati. (Dalje prihodnjic.)

SLOVENSKA NARODNA PODPORA JEDNOTA

Izdaja svoje publikacije in še posebno list Prosveta za korist, ter potrebno agitacijo svojih društev in članstva in za propagando svojih idej. Nikakor pa ne za propagando drugih podpornih organizacij. Vsaka organizacija ima običajno svoje glasilo. Torej agitatorni dopisi in nasnanila drugih podpornih organizacij in njih društev naj se ne pošiljajo listu Prosveta.

THE NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE

GEORGE W. BARNWELL, Institute of Technology v angleščini Special znani profesor na Stevens

Podlaga za mehanično znanje si morete dobiti s knjigo NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE (v angleščini). Ta velika knjiga popljuje in v slikah pokaže temeljne dela mehanike. Razloži vse nastanko, kar mora znati najboljši mehanik; pojasnjuje uporabo vsakega stroja, orodja in meril. Pouči vas, kako je treba uporabiti načrte (blue prints) ter vam tudi daje mnogo računskih tabel, da morete pospešiti svoje delo. Ne glede na to, ali ste šele počenik, vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo potrebna.—1000 slik in risb. 576 strani, trdo vezana knjiga stane SAMO \$1.99.—Poštno plačamo mi. Naročite pri KNIGHT SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 216 West 19th St., NEW YORK.—Zaloga ni velika. Naročite to vašo knjigo še danes.

Bojišče jugoslovanskih vojni ujetnikov

DOLGA
ROKA

S. M. GARDENHIRE

(Se nadaljuje.)

"Razumem," je Conners dejal ter se tudi nasmehnil, "toda ta svet je namreč zelo majhen, in ko sem izstopil pri stanovanju mrs. Garcie, sem izvedel, da je mrtva dama moja stara znanka. Spominjam se je, ko je bila še strežnica v neki bolnišnici, ki sem jo obiskoval pred par leti kot medicinec."

"To je čudno," je rekel Vining.

Miss Wynn se ni zdelo to sporočilo prav nič zanimivo. In mrs. Parton je vprašala zelo enostavno: "Ali vesta mrs. Maitland in Hortenza, da je mr. Conners tu?"

"Gotovo sta slišali, da se je voz pripeljal," je odgovorila miss Wynn. "Ubožice pač niso razpoložene za to, da bi koga sprejele."

"Vprašajte jih, prosim," je rekel Vining.

"V resnici ne vem, čemu sta ta dva gospoda tu," je odgovorila miss Wynn z glasom, kakor da bi bila gospodinja v hiši. "Mr. Conners so seveda pričakovali, in Hortenza je, kakor veste, zelo razburjena. Vi, mrs. Parton, ste imeli prav gotovo občutek, da mora mrs. Maitland z nekom govoriti; spominjali se boste, da ste to vi povzročili."

"In jaz tudi," je živahno vskliknil Vining. "Pri bogu, moram imeti človeka, ki mi naj pove, kaj se v tej hiši godi!"

"Nič ni, samo žalost je obiskala to hišo," je žalostno rekla miss Wynn. "Če sta nam gospoda prinesla žarek tolažbe, jih bomo častili."

"Toda z menoj se nekaj godi," je trdovratno izjavil Vining, "in jaz hočem vedeti, kaj da je."

Dama ga je pogledala s čudnim pogledom. "Govoriti hočem z mrs. Maitland in Hortenzijo," je rekla zdaj ter se obrnila proti Connersu.

"Samo še en trenutek, miss Wynn, če smem prositi," je rekel Conners ter pomignil z roko, kakor da bi jo hotel zadržati.

Tihó je obstala, midva sva sedla, miss Wynn ne.

"Mr. Vining nama je danes ponoči povedal o vseh izgubah, ki jih je imela ta rodbina," je začel Conners, "in danes zjutraj sva še izvedela o smrti mrs. Garcie. Nesrečen slučaj, v zvezi z vsemi drugimi okoliščinami. Zdi se, kakor da bi bil samomor, toda jaz tega ne verjamem. Rekel sem vam že, da sva šla med potoma v hišo mrs. Garcie. Samomor naj bi bilo zadnje sredstvo, po katerem poseže ženska, ki ima preveč skrbi, posebno če je lepa in mlada, kar pa mrs. Garcie seveda ni bila. Tako imamo na primer Buenos Aires, čudovito mesto, ali Venezuelo, krasno deželo, kjer se ženske zelo visoko cenijo. Imenujem ta mesta, ker so zelo oddaljena in ker so to kraji, kjer more obupan človek začeti novo življenje. Jaz imam neskončno simpatijo do žensk. Naj mislijo drugi moški, kakor hočejo, toda jaz bi nikdar ne vzdignil roke proti ženski, in če bi bila še tako propadla... Vidim pero in črnilo na mizi, ali vas smem prositi za veliko kuverto miss Wynn?"

Začuden sem poslušal te besede, ki sploh niso bile v zvezi s stvarjo, in ostali so bili v istem razpoloženju. Miss Wynn se je prestrašila, kakor bi jo nekdo osvobodil iz magnetičnega stanja. Stopila je k pisalni mizi, ki je stala v kotu sobe ter prinesla, kar je želel Conners. Conners je vzel kuverto, jo položil pred se ter vzel iz žepa svojo listnico. Iz te je vzel zavojček bankovcev, jih dal v kuverto, ki jo je zalepil ter položil zopet pred se na mizo.

"V zadevah, v katerih je treba pripomoči detektivske, se mora včasih obljubiti nagrada," je pripomnil z nasmehom. "Mr. Vining mi je rekel, da imam neomejeno polno moč, da lahko razpolagam z denarjem. Ali hočete napisati na

kuverto nadpis miss Wynn? Najbližje imate pisalno orodje. Nadpis vam hočem narekovati."

Dal ji je kuverto ter se nekoliko priklonil, kakor hitro je vzel pero v roke.

"Napišite današnji datum," je rekel, "in zraven ime Buenos Ayres. Tako, hvala. Vi bi lahko napisali tudi Angleško, če mislite, da to bolj ugaja zločincu, ki ga gotovo ne bodo zasledovali? S to vsoto bo brezdvomno povsod mogel živeti, če bo imel srečo, da dobi to vsoto v roke."

Dekle je molče ubogalo; molče smo sedeli. Njeno pero je praskalo, vendar pa se ni treslo.

"Hvala," je ponovil Conners, vzel kuverto ter natančno ogledoval pisavo. "Mr. Vining mi je rekel, da je miss Maitland pisala pismo, ki sem je večeraj zjutraj dobil; to je pa bila zmota."

"Jaz sem pisala, Hortenza pa diktirala," je prijazno odgovorila miss Wynn, "ubožica že več dni komaj drži pero."

"Ali ste tako dobri, miss Wynn, da položite za zdaj to pismo v pisalno mizo. Pozneje bom mr. Viningu povedal, kaj nameravam s tem denarjem. Še eno besedo o smrti uboge mrs. Garcie! Mi hočemo pustiti, da ves svet razen nas misli, da je izvršila samomor; nasprotno dokazati, bi povzročevalo samo homatije in razne govorce. Ubogo damo pa je, ko je ležala na svoji postelji, nekdo ustrelil, ki je stal neposredno pri oknu. Morilec, ki je zelo dobro poznal nje navade, je stal v večernem mraku za odprtimi oknom tako blizu nje, da se še zdaj poznajo na obrazu sledovi smodnika."

"Tako se je moralo skoraj gotovo zgoditi!" sem vskliknil ter skočil pokonci.

"Tako se je zgodilo," je izjavil Conners.

Miss Wynn ga je zaničevalno pogledala.

"Neokusna trditve," je rekla.

"Zakaj?" je vprašal Conners. "Ker drugi to smatrajo za samomor?"

"Detektivski so vedno neokusni," je zaničljivo odgovorila. "Nadlegujejo nas z brezsmiselnim natolcevanjem, ki nas dovedejo do začudenja in v strah. Popolnoma prav imate, gospod, ostanim pri samomoru, kajti vsaj tudi ni bilo nič drugega. Kdo vendar naj bi umoril ubogo staro damo?"

"Čemu naj bi se uboga stara dama usmrtila?" je bilo Connersovo protivprašanje. "Posebno ker je bila ponosna na svojega sina, ki je hrepenel naprej, ker so jo ljubili njeni prijatelji, morda tudi njeni - stari znanci, miss Wynn? Vendar pa nočem še zvečati groze, ki jo čitam v očeh mrs. Partonove in mr. Vininga! Roka morilecva je slonela na zunanjem robu okna, kjer se še zdaj vidi v prahu odtisk blaga, iz katerega je bil rokav; majhen košček blaga je ostal v majhni špranji. Odstranil sem te sledove, da preprečim eventualno zmešnjavo. Zdaj, gospodična, hočem govoriti z damami Maitlandovimi."

Miss Wynn se je dvignila ter šla proti vratom, dočim sta se mrs. Parton in Vining začudeno spogledala. Kar naenkrat je skočil Conners kvišku, prišel do vrat še pred mlado damo ter jih je odprl z globokim poklonom.

"Prosim, oprostite," je rekel z resnim nasmehom, "kmalu bi v tej naglici zadel ob vas, toda na tako debele in mehke preproge nisem navaden in v njih se stopinje poznajo kakor v mehki travi! To sem menda pozabil povedati, da oseba, ki je stala zunaj na oknu ter gledala v mrtvi obraz mrs. Garcie, ni ugnela misli na sledove stopinj, in vendar so ostali v mokri travi, kar mora vajeno oko takoj videti."

(Dalje prihodnjič.)

Podoba izza
mladosti

Povest. Spisal Ivo Trošt

(Nadaljevanje.)

"Tako, tako! Mm! Lep angelček je to. Škoda! - Adijo srček!" In gospod Karel Martinič je mlasknil z jezikom kakor da pokušal vino v kleti, zamahnil z belo roko deklici v slovo in odšel, ne meneč se za Rezijano v travi. Oko mu je zažarelo, kakor da uživa predokus prepovedanega sadu, pogledal je Minko vnovič, se dotaknil z dvema prstoma slavnika kraja in korakal dalje, zadovoljno mahaje s pisanim solnčnikom na levo in desno.

Predsednik Martinič ni bil več v mladostnih letih, toda še mladniško živahen, zgovoren in okreten, izvrsten družabnik, pevec, pivec, lovec, celo socialist, kakor se je izvedelo pozneje, ko se je večkrat in večkrat oglašal pri Zabredu.

Ubožno družino je znal namreč pridobiti zase s tem, da jim je naklinal delo na cesti, ko niso mogli po kupčiji. Zato so mu in Blažičevi niso imeli niti svoje

hiše, marveč so plačevali najemino, da so mogli bivati pod streho in za najhujši zimski čas prideliti nekaj krompirja. Poleti je bilo po svetu bolje, čeprav ne najboljše.

Zato so zlasti onemoglemu Zabredu dobro došli tisti novci, ki jih je brez težave zaslužil kot delavec na cesti. Tudi France se je odzval veliko rajši Martiničevemu vabilu ter je šel delati na cesti, kakor da bi služil dnevno pri kmetovalcih v najhujši vročini od zore do mraka. Le Blažičev Peter ni maral preglednikov ponudbe, dasi je njemu in Francetu obljubil, da postane sčasoma lahko samostojna cestarja, ko se kje izprazni primeren prostor. Peter je gledal postrani, kako se ozira gospod Martinič za Minko in kako ugaja dekletu sleherni njegova kretnja. Ali mu ni povedal naravnost, da je Minka njegov angel? Zlasti je jezilo Petra, da se dekletu čisto nič ne zmeni zanj, odkar je prišel v deželo ta gospodski strah. Ali je Blažičev Peter ničla?

Martinič ni to prav nič motilo v njegovih namerah. Izvedel je kmalu, da je Peter doleten ženin Zabredove Minke. Tein Martinič je postopal spretno in metodično. Na podlagi naj-

ve vabil, naj pride delat na cesti.

"Dekle je popolnoma moje!" si je čestital Martinič v nekoliko tednih. "Hočem jo le še tako tadno prikleniti nase, da mi je ne vzemo nobene moči več - ni ti cerkveni zakon, ha, ha! Kar je naše, ni vaše!"

Spravil se je takoj na delo. Videč, da mu je dekletu vdano z dušo in telesom, se ni zadovoljeval samo z navadnimi dokazi ljubezni. "Jaz potrebujem gospe, ki me bo umevala, ki ne bo samo lepa, temveč tudi izobražena, veš, Minka, da pojdem z njo lahko med gospodo. Zato se moraš ti najprej olikati in omikati."

Začel jo je poučevati sam ob določenih dneh. Minki se je širilo duševno obzorje kakor potniku, spenjajočemu navzgor po strmih hribu. Bolj nego knjige, ki jih je posojal svoji izvoljenki Martinič, je vplivala nanjo njegova mehka, prepričevalna beseda. Ob sladkih uricah splošnega in posebnega pouka je navadno objemala poslušno učenko njegova roka preko pasu, a njeno srce se je dan za dnem oklepalo njega z vsem ognjem vztrajajoče mlade ljubezni.

Martinič je postopal spretno in metodično. Na podlagi naj-

The General Does His Laundry in New Guinea

During a lull in Jap-hunting in New Guinea, Gen. Hanford MacNider, a former national commander of the American Legion, scrubs his clothes in a small bucket outside his headquarters. His undershirt and shorts are drying on the rock at right.

svetejšega čustva, ki ga je Stvarnik vsadil v človeška srca, na podlagi bujno se razvijajoče Minkine ljubezni, mu ni bilo težavno govoriti o človeškem resničnem dostojanstvu in njegovih pravicah, o človekovi vrednosti, o svobodi v naravi sploh, kakor tudi o svobodi v današnji družbi posebej. Njen mladostni duh se je kmalu dvignil na stališče obče svobode - saj je sama zrastle v stiskah in preziranju. A še laže je umevala zatirano, teptano enakost vseh stiskanih in preziranih bednikov, ki je ne poznajo bogatini, zakopani v bogastvo in denar in večinoma - v brezsrčnost.

Martinič se je srčno veselil uspehov svoje lepe učenke. A to je bil šele začetek. Pouk se je raztegnil ob dolgih zimskih večerih - pri čaju in topli peči ter pri še žarnejše plapolajoči njeni ljubezni - na moč in dostojanstvo, denar in ljudi, ki so resnične svobode - kakor je trdil Martinič - resnični grobokopi. Veljava posvetnih in cerkvenih zakonov o avtoriteti, poslušnosti in splošnem redu v človeški družbi, se je topila po Martiničevih besedah v dekletovem srcu kakor se taja led na pomladnem solncu. "Prestare navade", je trdil, "in moderno suženjstvo, vse se klanja - zlatemu teletu, čigar moč je rodila vse drugo zlo na svetu."

Minka je začela v srcu čutiti poleg gorke ljubezni tudi britko spoznanje, da bi bila ona sama vsa druga, ko bi jo bile rojenice ob rojstvu položile v naročje imoviti grofici materi. Ali so zato več vredne gosposke hčere? Ali jih ob rojstvu ne loči od revnih proletark ničesar drugega, nego podedovano ime in bogastvo, ki si pa niso ne prvega ne drugega pridobile same.

"Oblastva so ograje za utesnitev človeške svobode. Oblastniki, ali niso pravi tirani sreče vseh revežev na svetu? Ali je Bog ustvaril bogatine in proletarce? Ne, to je nestvor, ki ga je rodila požrešnost, lakomnost." Ob takih pomenkih je zablistelo Martiničevo oko v nekem svetlem ognju in Minka je menila, da posluša vnetega apostola v vzvišenem zanosu, ki ne more govoriti drugega nego resnico.

Zaslepljeni svet! Ljudstva sama, narodi sami naj se vladajo po svoji volji in razvijajo tako, kakor jim ponuja svojo pomoč narava tistega kraja. Tako se jima je srečno sam ponudil za ključek: narava sama je najvišji zakon, narava sama nam daje in razlaga zakone, drugih ne poznamo.

Tako je učil Martinič in Minka je sprejemala v mlado srce vse za čisto zlato. Ali naj misli drugače kot on, ki je sam potrdil, da je pravi brat tistega tujca na klanec?

Neki večer je posegel nezrušni naravni zakon tudi v Zabredovo družino in ji je pobral gospodarja.

Mož je namreč hiral že več časa in tožil, da ga boli želodec, a jed mu ne tekne. Šel je in se napil žganja - seveda za potrebo in zdravlilo obenem. Vsi preobile pijače ga je zadela kap. Obležal je doma ob hišnem vog-

lu, odkoder so ga prenesli takoj v mrtvašnico.

Pusta groza se je naselila tiste dni pod Zabredovo streho. Iz vseh kotov je režala beda, strah, glad. Mati je ječala v tugi in obupnosti, sin France je stopal brez dela semtertja, le Minka je strmela v nedosežno daljavo, kjer se ji je zdelo, da svobodno ljubi svojega Martiniča - ona, ki se zaveda svojih človeških pravic. Morda jih ima kaj manj, ker je rojena Rezijanka? Z rojstvom smo si pridobili vsi enake pravice do te zemlje in ob smrti jih šele ostavimo drugim.

(Dalje prihodnjič.)

Službo dobi dekletu zmožno stenografijo, stroje-pisja in knjigovodstva. Tedenska plača \$25.50. - Prijava naj se pri: Jos. Triner Corp., 1333 South Ashland Ave., Chicago, Ill. - (Adv.)

Trinerjevo grenko vino in novo leto

Najboljša novoletna resolucija je, da imate Trinerjevo grenko vino z Vitaminom B-1 na vašem domu. Dobite ga pri vašem lekarnarju in uživajte ga kot je predpisano na steklenici. Trinerjevo grenko vino je dobra želodčna zmes in milo odvajalno sredstvo z narodnim spoštovanjem že zadnjih pet in petdeset let. Njega nova primes Vitamin B-1 pospešuje apetit. Vaš lekarnar vam bo dal lep patrijič Trinerjev stenski koledar za leto 1943 s krasno sliko "The Birth of Old Glory" po Ferrisu iz Smithsonian Instituta, Washington, D. C., z vremenskimi spremembami in različnimi skrivnostnimi slikami za kuhinjo. Lahko ga dobite tudi direktno od Joseph Triner Corp., 1333 So. Ashland Ave., Chicago, Ill., ako pošljete 10 centov za pošiljativne stroške. - (Adv.)

ROJAKI SLOVENC!

RELANCE FEDERAL SAVINGS & LOAN ASS'N Vam naznanja, da posojujemo denar na prve hipoteke (First Mortgages) pod najboljšimi pogoji in pred vsem, PO NAJNIZJŠIH OBRESTITIH na zapadni strani mesta Chicago.

V slučaju, da rabite denar za posojilo, obrnite se na naš urad, kateri služi v polno zadovoljstvo slovenskega naroda že nad 34 let.

Točna in poštena postrežba Vam je zagotovljena pri našem podjetju.

Za Vašo naklonjenost se Vam priporoča LEO JURJOVEC Sr., predsednik

RELANCE FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1904 WEST CERMAK ROAD, CHICAGO, ILL. - CANal 7130

MALO POJASNILA NAROČNI
KOM PROSVETE

Zadnje čase prihajajo pritožbe zaradi počasnega ali nepravilnega dostavljanja Prosvete. Nekateri celo kritizirajo upravo našega tiska, kot da mi ne skrbimo dovolj za to stvar, kar pa ni res. Ne skrbimo kolikor največ mogoče za hitrost in točnost odpošiljanja Prosvete. Ampak tu so zdaj druge razmere. Mi živimo v izrednih časih valed vojne in prostim da bi naročniki to upoštevali, imeli malo potrpljenja. Za primer naj navedemo del pisma, ki smo ga prejeli iz gl. urada čikaške pošte, kjer pišejo med drugim tudi tole:

"Na tisoče izrujenih delavcev je v armadi in veliko poštnih uradov je, katerim primanjkuje takih izvršiteljskih uslužbencev. Poleg tega je tudi zelo težko in v nekaterih slučajih skoro nemogoče vzdrževati tovorne avtomobile in druge odpošiljativne potrebščine. Transportacija vojni divizij in materiala je tudi povzročila veliko nerednost med poštnimi vlaki."

Vse to pa bo še bolj neredno radi večjega potovanja in prevažanja med prihajajočo bojično sezono. Trud za najboljšo izpolnitev našega dela bo neobhodno potreben od vsakega člana poštne urada, ako hočemo, da bomo obdržali naš izvršilni rekord v opravi pošte za bojične praznike. Torej prosimo za sodelovanje in malo potrpljenja."

Iz tega je precej razvidno, odkod prihajajo poteškoče. Vsi torej apeliramo na naše naročnike za potrpljenje in pa, da na takoj obvestijo o spremembah svojih naslovov. Skupno in spoštljivo bomo to najlepše izvršili. PHILIP GODINA, upravitelj

TISKARNA S.N.P.J.

sprejema vsa

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, angleškem jeziku in drugih

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO SNPJ.
DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

. Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne
. Cene smerne, unijsko delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 S. Lawndale Avenue Chicago, Illinois
TEL. ROCKWELL 4904

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto in prijete eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine ki eni naročniki. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlane \$4.00 za eno leto naročnino. Ker pa člani še plačajo pri sešestem \$1.20 za tednik, se jim to prijete k naročninu. Torej sedaj ni vroška, reči da je list predraž za člana SNPJ. List Prosveta je vasa lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnilo: - Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročen na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročniku.

Cena listu Prosveta je:
Za Zdrav. države in Kanado \$4.00 Za Cicevo in Chicago je \$7.50
1 tednik in 4.80 1 tednik in 6.30
2 tednika in 9.60 2 tednika in 11.60
3 tednike in 14.40 3 tednike in 17.40
4 tednike in 19.20 4 tednike in 23.20
5 tednikov in nič 5 tednikov in 29.00
Za Evrope je \$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v plam in si naročite Prosveto, list, ki je vasa lastnina.

PROSVETA, SNPJ,
2657 So. Lawndale Ave.,
Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$

1. Ime Čl. druživa št.

Naslov Čl. druživa št.

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledenih članov moje družine:

2. Čl. druživa št.

3. Čl. druživa št.

4. Čl. druživa št.

5. Čl. druživa št.

Mesto Država

Nov naročnik ☐ Star naročnik ☐